

Poslovni udjel se ne može prenijeti jednostranim pravnim poslom

Prema stavu Visokog trgovačkog suda RH, Pž-7475/04 prijenos poslovnog udjela (članak 412. ZTD-a) pravnim poslom inter vivos moguć je samo dvostranim pravnim poslom, dakle, ugovorom između dotadašnjeg imatelja (prenositelja) i novog imatelja (stjecatelja) poslovnog udjela, a ne jednostranim pravnim poslom, za čiju valjanost nije potrebna suglasnost obje strane.

Nemogućnost prijenosa jednostranim pravnim poslom je rezultat okolnost da imatelj poslovnog udjela nema samo prava, već može imati i obveze prema društvu. S obzirom da u ugovornom pravu nikoga nije moguće obvezati bez njegove suglasnosti, raspolaganje poslovnim udjelom na temelju jednostranog pravnog posla inter vivos tj. bez suglasnosti stjecatelja poslovnog udjela neće biti moguće.

S obzirom na naznačenu pravnu narav tog ugovora, na ugovor o prijenosu poslovnog udjela će se istovremeno primijeniti dvije vrste propisa. Na njegove učinke će se svakako primijeniti relevantne odredbe Zakona o trgovačkim društvima i društvenog ugovora, koje uređuju oblik ugovora, pravni položaj članova društva prema društvu i posebice uvjete prijenosa. Međutim, na taj ugovor i međusobni odnos prenositelja i stjecatelja – istodobno će se primijeniti i relevantne odredbe Zakona o obveznim odnosima koje nisu u koliziji s odredbama Zakona o trgovačkim društvima.

Primijenit će se odredbe općeg dijela o suglasnosti volja stranaka, o manama volje, o rokovima, uvjetima, ništetnosti, pobožnosti i slično, a zatim i odredbe koje se tiču kupoprodaje s obzirom da je naplatni prijenos udjela kupnja prava, a ona je uređena u okviru kupoprodajnog ugovora. Ove odredbe Zakona o obveznim odnosima primijenit će se prvenstveno na međusobna prava i obveze stranaka tog ugovora, a odredbe Zakona o trgovačkim društvima će biti prvenstveno mjerodavne za pravni položaj prenositelja i stjecatelja u društvu i prema društvu. Još valja posebno istaknuti da je ugovor o prijenosu poslovnog udjela strogo formalan ugovor, što znači da mora biti sklopljen u obliku javnobilježničke isprave; te ukoliko ne bi bio sklopljen u tom obliku, bio bi ništetan.